অধ্যায় ১১ ঃ অসমত ৰাজনৈতিক সচেতনতাৰ উন্মেষ

অধ্যায় গাঁথনি

১১.১ উদ্দেশ্য

১১.২ পৰিচয়

১১.৩ অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ উত্থান

১১.৪ অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰণসমূহ

১১.৫ বিভিন্ন অনুষ্ঠান গঠন

১১.৬ অধ্যায়টোৰ পৰা কি শিকিলোঁ

১১.৭ প্রসংগ পুথি

১১.৮ অগ্রগতিৰ খতিয়ান

১১.৯ আৰ্হি প্রশ্ন

১১.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিব পাৰিব,
- অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰকসমূহ বর্ণনা কৰিবলৈ সমর্থ হ'ব,
- অসমত গঢ়ি উঠা বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ বিৱৰণ আগবঢ়াব পাৰিব।

১১.২ পৰিচয়

আগৰ অধ্যায়ত ব্রিটিছে অসমত সামাজিক আৰু আর্থিক ক্ষেত্রত সাধন কৰা গাঁথনিগত পৰিৱর্তনৰ বিষয়ে আমি আলোচনা কৰিলোঁ। এই পৰিৱর্তনে অসমৰ জন সমাজত বহু গভীৰলৈকে প্রভাৱ পেলাইছিল, যদিওবা ই উপনিৱেশবিৰোধী চেতনাৰ বিকাশ ঘটাইছিল।

এই অধ্যায়ত অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰিম। অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ লগে লগে বহু ৰাজনৈতিক সংগঠন গঢ় লৈ উঠিছিল। এই সংগঠনসমূহৰ কার্যকলাপৰ যোগেদি অসমৰ জনসাধাৰণে স্বাধীনতাৰ বাবে যুঁজিবলৈ অনুপ্রেৰণা পাইছিল।

পিছৰ অধ্যায়ত স্বাধীনতাৰ বাবে হোৱা বিভিন্ন সংগ্রামৰ বিষয়ে আৰু সেই সংগ্রামত অসমৰ জনসাধাৰণৰ অংশগ্রহণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম।

১১.৩ অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থান

অসমত খোপনি পোতা ব্রিটিছ শাসকসকলে অসমৰ ৰাজনীতি, অর্থনীতি আৰু সমাজ জীৱনলৈ ব্যাপক পৰিৱর্তন কঢ়িয়াই আনিছিল। ১৮৫৮ চনৰ শেষৰ ফালে অসমত ইষ্ট ইণ্ডিয়া

কোম্পানীৰ শাসন সমাপ্ত হয়। কোম্পানীৰ শাসন শেষ হোৱাৰ লগে লগে ইংলেণ্ডৰ ৰাণী ভিক্টোৰিয়াই ১৮৫৮ চনৰ ১ নৱেম্বৰত ভাৰতৰ প্ৰশাসনৰ দায়িত্ব প্ৰত্যক্ষভাৱে গ্ৰহণ কৰি এক ঘোষণাপত্ৰ গৃহীত কৰে। ভাৰতৰ শাসন ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে ব্ৰিটিছে পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰিছিল। যাৰ ফলত সময়ৰ বঢ়াৰ লগে লগে ভাৰতবাসীৰ মনত ঔপনিৱেশিক শাসক গোষ্ঠীয়ে শোষণ কৰাৰ মনোভাব এটাই গা কৰি উঠিছিল।

যদিওবা ব্ৰিটিছ শাসকসকল পোনতে অসমবাসীৰ ত্ৰাণকৰ্তাৰ ৰূপতে অসমলৈ আহিছিল, তথাপি তেওঁলোকৰ সাম্ৰাজ্যবাদী চৰিত্ৰ কম দিনৰ ভিতৰতে স্পষ্ট হৈ পৰিছিল। সেই কাৰণে ব্ৰিটিছ শাসনৰ ওপৰত অসন্তুষ্টিয়ে তীব্ৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। অসমৰ জনসাধাৰণে ব্ৰিটিছ শাসনক লৈ আৰম্ভণিৰ পৰাই অপমান বোধ কৰিছিল। ব্ৰিটিছ শাসকৰ আগমনে আচলতে তেওঁলোকৰ পুৰণি শাসন ব্যৱস্থাৰ আন্তঃগাঁথনিটো ভাঙি পেলাইছিল। অসমবাসীৰ হাতত থকা ক্ষমতা আৰু প্ৰভুত্ব হেৰাই যোৱাত ব্ৰিটিছসকলৰ উদ্দেশ্যক লৈ পুনৰ চিন্তা কৰিবলৈ বাধ্য কৰিলে। তেওঁলোকে ব্ৰিটিছ শাসনৰ অধীনত নিজৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধকাৰ আৰু ধ্বংসমুখী হোৱা দেখা পাইছিল।

১১.৪ অসমত জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰণসমূহ

অসমৰ জনসাধাৰণৰ ঔপনিৱেশ বিৰোধী দৃষ্টিভংগীৰ লগতে আৰু কেতবোৰ সামাজিক উপাদানে ক্ৰিয়া কৰাৰ ফলত এক ৰাজনৈতিক সচেতনতা আৰু সজাগতাৰ উদ্ভৱ হৈছিল। অসমীয়া জাতীয়তাবাদ উদ্ভৱ হোৱাৰ প্ৰধান কাৰণসমূহ আমি এতিয়া আলোচনা কৰিম—

- **উচ্চপদস্থ সম্ভ্ৰান্ত, ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীৰ লোকসকলৰ অসন্তুষ্টি**

ব্ৰিটিছ শাসনৰ তলত অসমৰ সম্ভ্ৰান্ত শ্ৰেণী, উচ্চপদস্থ লোক আৰু ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীৰ লোকসকল বাৰুকৈয়ে অসন্তুষ্ট হৈছিল। তেওঁলোকক প্ৰাপ্য সা-সুবিধাসমূহৰ পৰা বঞ্চিত কৰাত আৰু তেওঁলোকৰ ওপৰতো কৰ ধাৰ্য কৰাত তেওঁলোকৰ সামাজিক মৰ্যাদা হ্ৰাস পায়। অসমৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থাত নতুনকৈ বিদেশী ভাষা বঙালী প্ৰয়োগ কৰাত আহোম ডা-ডাঙৰীয়াসকল একাষৰীয়া হোৱাৰ দৰে অৱস্থাৰ সৃষ্টি হ'ল। তেওঁলোকৰ ঠাইত বংগৰ পৰা অনা আমোলাৰ সমাগমে পিছৰ পৰ্যায়ত স্থানীয় ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীৰ লোকসকলক বিদ্ৰোহী কৰি তোলে আৰু অসমীয়া ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ সমূহীয়া উদ্দেশ্যৰ বাবে ই এক সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰে।

- **মুদ্ৰা অৰ্থনীতি আৰু খাজনা বৃদ্ধিকৰণ**

মুদ্ৰা অৰ্থনীতিৰ আৰম্ভণিয়ে অসমীয়া কৃষক সমাজত গুৰুতৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। ক্ৰমাগতভাৱে বাঢ়ি অহা খাজনাৰ বাবে তেওঁলোকে উৎপাদন কৰা বস্তুৰ সৰহভাগেই বিক্ৰী কৰিব লগা হৈছিল। খাজনা বৃদ্ধিৰ প্ৰত্যেকতো পদক্ষেপতে কৃষকসকলৰ অৱস্থা শোচনীয় কৰি তুলিছিল। অতিৰিক্ত কৰ যেনে, গ্ৰেজিং কৰ (গৰুৰ ওপৰত কৰ), নৈৰ ঘাট, বজাৰ, জলাশয়ৰ ওপৰত লগোৱা কৰ আদিয়ে জনসাধাৰণক তীব্ৰ ভাৱে অসন্তুষ্ট কৰি তুলিছিল আৰু এই অসন্তুষ্টিয়ে তেওঁলোকৰ প্ৰধান শত্ৰু ব্ৰিটিছৰ বিৰুদ্ধে একগোট হ'বলৈ বাধ্য কৰাইছিল।

- **আফিং নীতি**

১৮৬০ চনত ব্রিটিছ চৰকাৰে অসমত আফিং খেতি বন্ধ কৰিছিল। কিন্তু শাসকসকলৰ একচেতিয়া আধিপত্যৰ বাবে আফিং বা কানিৰ ব্যৱসায় বাঢ়ি গৈ আছিল। কানিৰ মাধ্যমেৰে মোটা কৰ সংগ্রহৰ উদ্দেশ্যে অসমত কানিৰ ওপৰত অত্যাধিক কৰ জাপি দিয়াত এই কৰৰ বোজা জনসাধাৰণৰ বাবে ডাঙৰ সমস্যা হৈ পৰিছিল। চৰকাৰে আফিং বিক্রিৰ ওপৰত কোনো ধৰণৰ নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা নাছিল আৰু কানিৰ ব্যৱহাৰ বাঢ়ি গৈ আছিল।

- **থলুৱা উদ্যোগৰ পতন**

ব্রিটিছে প্রতিষ্ঠা কৰা অনা-ঔদ্যোগীকৰণ প্রক্রিয়াই গতি লোৱাৰ লগে লগে অসমৰ বজাৰত ব্রিটিছ উৎপাদিত সামগ্রীয়ে প্রৱেশ কৰে আৰু থলুৱা পৰম্পৰাগত উদ্যোগসমূহৰ পতন হয়। ফলত অসমৰ জনসাধাৰণে তেওঁলোকৰ আনুষংগিক উপার্জনৰ পথো হেৰুৱায়।
চাহ, কয়লা, তেল উদ্যোগে স্থানীয় জনসাধাৰণক নিযুক্তিৰ উপযুক্ত উৎসৰ সন্ভেদ নিদিয়া হ'ল। ফলত ইয়াৰ মালিকীস্বত্ব আৰু পৰিচালনা ইউৰোপিয়ানসকলে লোৱা হ'ল আৰু প্রব্রজিত শ্রমিকৰ দ্বাৰা কাম কৰোৱা হ'ল। ফলত অসমত উদ্যোগীকৰণ ঠেক পৰিসৰতে সীমাবদ্ধ থাকিল।

- **প্রব্রজন**

সেই সময়ত বহু মাত্রাত চাহ বাগান, কয়লা আৰু তেল খনিৰ বাবে বাহিৰৰ পৰা শ্রমিক অনা হৈছিল। এই প্রব্রজনকাৰী শ্রমিকসকলে অসমৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি কৰিছিল যদিও অসমৰ কৃষি ক্ষেত্রৰ উন্নতিত তেওঁলোকে একো অৰিহণা যোগোৱা নাছিল। আমদানিকৃত খাদ্য সামগ্রীৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰাত উপার্জনমুখী অর্থনীতিত ভাবুকিৰ সৃষ্টি হৈছিল।

- **পশ্চিমীয়া শিক্ষাৰ সূচনা**

পাশ্চাত্য শিক্ষাৰ প্রভাৱ পৰাত বহিঃজগতৰ উদাৰ নীতি আৰু জ্ঞানে মানুহৰ মাজত ক্রমে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। ইয়াৰ জৰিয়তে শিক্ষিত শ্রেণীৰ লোকসকলে সামাজিক আৰু অর্থনৈতিক সংশোধন বিচাৰিছিল। অসমৰ ছাত্র-ছাত্রীসকল বাহিৰলৈ, বিশেষকৈ বংগলৈ উচ্চ শিক্ষা গ্রহণৰ বাবে যোৱাৰ ফলত ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদৰ অসমতো উৎপত্তি হয়। অসমৰ ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ মনত জাতীয়তাবাদী ভাবধাৰাই গঢ় লৈছিল আৰু তেওঁলোকে ঘূৰি আহি অসমীয়া সমাজত এই ধাৰণা বিয়পাই দিছিল।

- **সংবাদ মাধ্যমৰ উদ্ভৱ আৰু ক্রমবিকাশ**

ছপাশালৰ ক্রমবিকাশ আৰু উন্নয়নৰ লগে লগে সংবাদ মাধ্যমৰ উদ্ভৱণে অসমবাসীৰ মাজত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। অসমত ১৮৪৪ চনত আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট মিছনাৰীসকলে শিৱসাগৰত ছপাশাল প্রতিষ্ঠা কৰি ১৮৪৬ চনৰ পৰা অসমৰ প্রথম সংবাদপত্র 'অৰুনোদই' প্রকাশ কৰে। কম সময়ৰ ভিতৰতে অসমত আৰু কেইবাখনো বাতৰিকাকত আৰু সংবাদপত্র প্রকাশ হয়। তাৰ ভিতৰত 'আসাম বিলাসিনী', 'আসাম মিহিৰ', 'আসাম দর্পণ', 'আসাম বাতৰি' ইত্যাদি উল্লেখযোগ্য। এই বাতৰিকাকতসমূহে সজাগতা সৃষ্টিৰ লগতে সমসাময়িক ঘটনাৰাজি যেনে— আফিং চুক্তি, চাহ বাগানৰ শ্রমিকসকলৰ দু�ৰৱস্থা আদিৰ ওপৰত জনমত প্রকাশ কৰিছিল। ১৮৭২

চনত অসমত বঙালী ভাষাৰ পৰিৱর্তে অসমীয়া ভাষাৰ পুনৰ প্রচলনে মানুহৰ মাজত প্রয়োজনীয় নৈতিক স্থিতিৰ বিকাশ ঘটায়।

- **অসমীয়া বৌদ্ধিক সমাজৰ উত্তৰণ**

পশ্চিমীয়া শিক্ষাৰ সূচনা আৰু ছপাশালৰ উত্তৰণে জনসাধাৰণৰ অর্থনৈতিক অসন্তুষ্টি বঢ়োৱাৰ সমানে অসমীয়া বৌদ্ধিক শ্রেণী এটাৰো বিকাশ ঘটায়। সমাজৰ এই গোটটোৱে আধুনিক চিন্তাধাৰা আৰু পশ্চিমীয়া যুক্তিবাদৰ দ্বাৰা শিক্ষিত হৈ উঠে। তেওঁলোকৰ দৃষ্টিভংগীত নতুনত্ব আছিল আৰু তেওঁলোকে অসমত নৱজাগৰণৰ সূত্রপাত ঘটাইছিল। আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন অসমৰ এই নৱজাগৰণৰ প্রধান হোতা আছিল আৰু তেওঁৰ কর্মৰাজিয়ে হেমচন্দ্র বৰুৱা, গুণাভিৰাম বৰুৱা, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা প্রমুখ্যে আৰু বহুজনক উদ্বুদ্ধ কৰিছিল। তেওঁলোকৰ ৰচনাই অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰাৰ লগতে অসমবাসীৰ মানসিকতাক পশ্চিমীয়া উদাৰতাবাদ আৰু অসমৰ ঐতিহ্যৰ বিষয়ে চিন্তা কৰিবলৈ অনুপ্রেৰণা যোগাইছিল।

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়ক (২০-৩০টা শব্দৰ ভিতৰত) ঃ

প্রশ্ন নং ১ ঃ 'আমোলা' সকল কোন আছিল?

.....

.....

প্রশ্ন নং ২ ঃ অসমত উদ্ভৱ হোৱা 'বৌদ্ধিক শ্রেণী'টোৰ সংজ্ঞা দিয়ক।

.....

.....

.....

প্রশ্ন নং ৩ ঃ অনা-ঔদ্যোগীকৰণে অসমৰ সাধাৰণ ৰাইজৰ ওপৰত পেলোৱা প্রভাৱ সম্বন্ধে উল্লেখ কৰক।

.....

.....

.....

১১.৫ বিভিন্ন অনুষ্ঠান গঠন

ব্রিটিছ সামাজ্যৰ বিৰুদ্ধে বাঢ়ি অহা আক্রোশে ব্রিটিছৰ বিৰুদ্ধে জনসাধাৰণৰ মাজত কেইবাটাও সংগঠনৰ জন্ম দিয়ে। জনসাধাৰণৰ ওজৰ-আপত্তিসমূহ আলোচনাৰ বাবে 'ৰাইজমেল'সমূহ আছিল প্রধান মাধ্যম আৰু ই জনসাধাৰণৰ মাজত প্রত্যক্ষ ভূমিকা গ্রহণ কৰিছিল। ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্রেছ জন্ম হোৱাৰ আগতে বাঢ়ি অহা ভূমি ৰাজহ বা খাজনাৰ বিৰুদ্ধে কিছুমান মানুহে ৰায়ত সভা গঠন কৰিছিল আৰু এই অনুষ্ঠানেও মুখ্য ভূমিকা গ্রহণ কৰিছিল।

অসমত ৰাইজমেলসমূহ আছিল তেওঁলোকৰ সমাজ আৰু ৰাজনীতিৰ বিভিন্ন কথা আলোচনা কৰা এখন থলুৱা সদন। ১৮৮৫ চনত অসমত কংগ্রেছ আনুষ্ঠানিকভাৱে প্রতিষ্ঠা নহ'লেও বিভিন্ন *ৰাইজমেল* বা সভাসমূহৰ পৰা কংগ্রেছৰ বৈঠকসমূহত ৰাইজক উপস্থিত থাকিবলৈ কোৱা হৈছিল। ৰাইজমেলসমূহ শিৱসাগৰ, নগাঁও, দৰং, কামৰূপ আৰু লখিমপুৰত সক্রিয় আছিল আৰু কংগ্রেছত জনসাধাৰণৰ অংশগ্রহণত ই বিশেষ ইন্ধন যোগাইছিল। গাঁওসমূহক ভিত্তি কৰি ১৮৮৪ চনত তেজপুৰ ৰায়ত সভা প্রতিষ্ঠা হৈছিল। ৰায়ত সভা মূলতঃ গঠিত হৈছিল ৰাজহ নীতিৰ সংশোধন আৰু খাজনাৰ বিৰুদ্ধে।

১৮৮৫ চনত শিৱসাগৰত *আসাম দেশ হিতৈষিনী সভা*, ১৮৫৭ চনত আনন্দৰাম বৰুৱা আৰু গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ নেতৃত্বত নগাঁৱত *জ্ঞান প্রদায়িনী সভা* গঠিত হৈছিল। ১৮৮৪ চনত জগন্নাথ বৰুৱাই প্রতিষ্ঠা কৰা ৰাজনৈতিক সংগঠন *যোৰহাট সার্বজনীক সভা* অসমৰ বুৰঞ্জীত এক মাইলৰ খুঁটি হিচাপে চিহ্নিত হৈ ৰ'ব। *সার্বজনীক সভাই* থলুৱা লোকসকলৰ নিযুক্তি আৰু আফিঙৰ কেঁচামাল পপী ফুলৰ খেতিৰ বন্ধ কৰাৰ দাবী জনাইছিল। ১৯০৩ চনত অসমৰ শিক্ষিত বৌদ্ধিক সমাজৰ প্রতিনিধি মাণিক চন্দ্র বৰুৱা, ঘনশ্যাম বৰুৱা আৰু বহুকেইজন সমাজহিতৈষী লগ লাগি '*আছাম এছোচিয়েচন*' গঠন কৰে। *আছাম এছোচিয়েচন* আৰু যোৰহাট সার্বজনীক সভাৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল অসমবাসীৰ মতামতৰ বিপৰীতে অসমক পূব বংগৰ লগত চামিল কৰাৰ বিৰুদ্ধে জনমত গঠন কৰা। ১৯১৫ চনত প্রতিষ্ঠা হোৱা '*অসম ছাত্র সম্মিলন*'নামৰ সংগঠনে বিভিন্ন দাবী তুলিছিল যদিও তেওঁলোকৰ মূল ভেটি আছিল ৰাজনৈতিক। তেওঁলোকে অসমীয়া জাতীয়তাবাদ আৰু ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত বহু ত্যাগ স্বীকাৰ কৰিছিল। ১৯০৩ চনত *আসাম এছোচিয়েচন* গঠন হয় ৰাজা প্রভাত চন্দ্র বৰুৱাৰ সভাপতিত্বত। এই এছোচিয়েচনে ৰাজনৈতিক সংগঠন হিচাপে একেখন কমিটিৰ ভিতৰত কাম কৰিব পাৰিছিল সদস্যসকলৰ অশেষ ত্যাগৰ জৰিয়তে।

অসমত আৰু কেইবাটাও সামাজিক-সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান গঠন হৈছিল। তাৰ ভিতৰত শিৱসাগৰত ১৯১৭ চনত *অসম সাহিত্য সভা* গঠন হৈছিল, তাৰ পূর্বে অসমীয়া ভাষা উন্নতিসাধিনী সভা কলিকতাত অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ প্রচাৰৰ বাবে গঠন হৈছিল। বৃহত্তৰ খাচীসকলৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য ৰখাৰ কাৰণে আৰম্ভ হৈছিল *চেং খাচী* নামৰ অনুষ্ঠান। মন কৰিবলগীয়া কথা যে এই সংগঠনসমূহৰ প্রায়ভাগ গুৰি ধৰোঁতাই আছিল পাশ্চাত্য শিক্ষাৰে শিক্ষিত আৰু ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদৰ ভেটি স্বৰূপ বংগৰ লগত সংযোগ থকা ব্যক্তি।

আপাততঃ এই সংগঠনসমূহে মানুহৰ মাজত এক সঠিক ৰাজনৈতিক সচেতনতাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। যি কি নহওক এই সংগঠনসমূহৰ প্রায় ভাগেই চৰকাৰৰ আগত সমজুৰা সমস্যাসমূহো পোনপটীয়াভাৱে প্রকাশ কৰিছিল।

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন নং ৪ ঃ 'ক'-অংশৰ লগত 'খ'-অংশ মিলাওক ঃ

ক	খ
১। অসম দেশ হিতৈষিনী সভা	১। ১৮৮৪
২। যোৰহাট সার্বজনীক সভাৰ গঠন	২। ১৮৮৫
৩। অসম ছাত্র সম্মিলন	৩। ১৮৫৭
৪। জ্ঞান প্রদায়িনী সভা	৪। ১৯১৫
৫। অসম সাহিত্য সভা	৫। ১৯১৭

১১.৬ অধ্যয়টোৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ উৎথান আৰু ইয়াৰ কাৰণসমূহৰ বিষয়ে জানিবলৈ পাৰিলে।
- অসমত বিভিন্ন সাংস্কৃতিক-ৰাজনৈতিক সংগঠনৰ অভুত্থান সম্বন্ধে প্রয়োজনীয় কথা জানিলে।
- সাধাৰণ মানুহৰ মাজত সচেতনতা সৃষ্টি কৰাত এই সংগঠসমূহৰ ভূমিকা কেনে ধৰণৰ আছিল, তাৰ বিষয়ে তথ্য পূর্ণ আলোচনা পঢ়িবলৈ পালে।

১১.৭ প্রসংগ পুথি

1) Barpujari, H.K. (2003): *The Comprehensive History of Assam*, Vol. IV, V 2nd edn, Publication Board Assam, Guwahati.
2) Baruah, S.L., (1996): *A Comprehensive History of Assam*, Munshiram Manoharlal, Delhi.
3) Bhuyan, A.C., (1999): *Political History of Assam,* Assam Publication Board, Vol. III 2nd edn, Guwahati.
4) Bora, D (1983): *Moamariya Gana Abbhyuthan,* Vol. I & II Banlata.
5) Dutt, K.N. (1993): *Landmarks in the Freedom Struggle in Assam,* Lawyers' Book Stall.
6) Gait, E., (2004): *A History of Assam,* Eastern Book House, Revised, Guwahati.
7) Saikia, Rajen, (2000): *Social and Economic History of Assam 1853-1921,* Munshiram Manoharlal, Delhi.

১১.৮ অগ্রগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ বংগৰ পৰা অহা আৰু অসমত ব্রিটিছৰ বাবে কাম কৰা বিষয়াবিলাকক থলুৱা লোকে আমোলা বুলি কৈছিল।

২ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ অসমীয়া সমাজত যিসকল লোকে পশ্চিমীয়া শিক্ষা আৰু আধুনিক চিন্তাধাৰা আৰু পশ্চিমীয়া মূল্যবোধেৰে শিক্ষিত তেওঁলোকক বৌদ্ধিক শ্রেণী আখ্যা দিছিল।

৩ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ অনা-ঔদ্যোগীকৰণৰ প্রভাৱসমূহ—

- থলুৱা শিল্পীসকলৰ উপার্জনত ক্ষতি হৈছিল।
- পৰম্পৰাগত উদ্যোগসমূহ ধ্বংস হৈছিল।
- থলুৱা যুৱকসকলৰ মাজত নিবনুৱা বৃদ্ধি পাইছিল।

৪ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ

১। অসম হিতসাধিনী সভা	১। ১৮৮৫
২। যোৰহাট সার্বজনীক সভাৰ গঠন	২। ১৮৮৪
৩। অসম ছাত্র সম্মিলন	৩। ১৯১৫
৪। জ্ঞান প্রদায়িনী সভা	৪। ১৮৫৭
৫। অসম সাহিত্য সভা	৫। ১৯১৭

১১.৯ আৰ্হি প্রশ্নাৱলী

বস্তুধর্মী প্রশ্ন ঃ (প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ ৫০টা শব্দৰ ভিতৰত লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ সার্বজনীক সভা কোনে প্রতিষ্ঠা কৰিছিল?

প্রশ্ন ২ ঃ ক'ত আৰু কেতিয়া প্রথমে 'অৰুনোদই' প্রকাশ পাইছিল?

প্রশ্ন ৩ ঃ কোন চনত অসমীয়া ভাষাৰ ঠাইত বঙালী ভাষাই কার্যালয়ৰ ভাষা হিচাপে অন্তর্ভুক্ত হৈছিল?

চমু প্রশ্ন ঃ (প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ ১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ 'ৰাইজমেল' বা 'ৰায়ত সভাৰ' সংজ্ঞা লিখক?

প্রশ্ন ২ ঃ অসমত নতুন যুগৰ ইতিহাস গঢ়া কেইগৰাকীমান অগ্রণী ব্যক্তিৰ নাম উল্লেখ কৰক?

প্রশ্ন ৩ ঃ আধুনিক শিক্ষাই কিদৰে দেশবাসীক ব্রিটিছ বিৰোধী আন্দোলনৰ বাবে উদ্বুদ্ধ কৰিছিল?

ৰচনাধর্মী প্রশ্ন ঃ (প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ ৩০০-৫০০টা শব্দৰ ভিতৰত লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ অসমত ছপাশালৰ ক্রমবিকাশৰ এটি খতিয়ান আগবঢ়াওক।

প্রশ্ন ২ ঃ অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ উত্থানৰ কাৰকসমূহ আলোচনা কৰক।

প্রশ্ন ৩ ঃ ঔপনিৱেশিক শাসনৰ বিৰুদ্ধে জনসজাগতা বৃদ্ধিত ৰাইজমেলৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে বহলাই লিখক।

*** ***** ***